

Parlamentul
Republicii Moldova

nr. DPA-C-2652/23

2023

Vicepreședintele Parlamentului Republicii Moldova

Comisia cultură, educație, cercetare,
tineret, sport și mass-media
Spre informare.

✓ Ministerul Culturii
Spre examinare și răspuns
petiționarului.

Digitally signed by Popșoi Mihail
Date: 2023.09.19 12:56:20 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Parlamentul
Republicii Moldova

DPA-C-2652/23

19.09.2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția petiții și audiențe

Ministerul Culturii

Prin prezenta, în conformitate cu dispoziția Vicepreședintelui Parlamentului Republicii Moldova, domnului Mihail Popșoi, Vă remitem spre examinare petiția dlui Mihai Corj.

Despre rezultatele examinării petiției, solicităm să informați petiționarul în termenele stabilite de legislație.

Breahnă Ion
Șef interimar Direcție

Executor: Ana Burlacov
Tel. +373 22 820271

From: Mihai Corj <mihaiacorj@mail.ru>

Sent: Wednesday, September 13, 2023 2:14 PM

To: Virgiliu Pâslariuc <Virgiliu.Paslariuc@parlament.md>; Iurie Păsat <Iurie.Pasat@parlament.md>;
ersila.qatrawi@parlament.md; Ana Racu <Ana.Racu@parlament.md>; Oleg Reidman
<Oleg.Reidman@parlament.md>; roscaroman82@gmail.com; Galina Sajin
<Galina.Sajin@parlament.md>; Eugeniu Sinchevici <Eugeniu.Sinchevici@parlament.md>; Victor Spînu
<Victor.Spinu@parlament.md>; Olesea Stamate <Olesea.Stamate@parlament.md>; Marina Tauber
<Marina.Tauber@parlament.md>; Alexandr Trubca <Alexandr.Trubca@parlament.md>; Denis Ulanov
<Denis.Ulanov@parlament.md>; Larisa Voloh <Larisa.Voloh@parlament.md>; FPAS
<fpas@parlament.md>; Comisia juridică, numiri și imunități <cji@parlament.md>; Comisia economie,
buget și finanțe <ceb@parlament.md>; Comisia securitate națională, apărare și ordine publică
<csn@parlament.md>; Comisia politică externă și integrare europeană <cpeie@parlament.md>; Comisia
administrație publică și dezvoltare regională <cap@parlament.md>; Comisia cultură, educație,
cercetare, tineret, sport și mass-media <cem@parlament.md>; Comisia mediu, climă și tranziție verde
<cm@parlament.md>; Comisia agricultură și industrie alimentară <cai@parlament.md>; Comisia
protecție socială, sănătate și familie <cps@parlament.md>; info <info@parlament.md>

Subject: Re: Proiectul Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova privind modificarea Registrului
monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993
pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor

Importance: High

Președintelui Republicii Moldova

Președintelui Parlamentului Republicii Moldova

Deputaților Parlamentului Republicii Moldova

Prim-ministrului Guvernului Republicii Moldova

Ministrului Culturii

Ministrului Justiției

Excelențele Voastre,

Asociația Obștească Institutul de Creație Legislativă „LEX SCRIPTA” intervine respectuos,
repetat, către subiecții abilitați cu dreptul de inițiativă legislativă pentru a remedia situațiile descrise *infra*,
din HP nr. 1531/1993.

Reiterăm solicitarea noastră privind corectarea erorilor admise, în 1993, de către Parlamentul
Republicii Moldova, la aprobarea **Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (HP nr.
1531/1993)** și, respectiv, survenirea ulterioară, a unor modificări în **Legea nr. 764/2001 privind
organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova**.

Reținem faptul că, momentan, în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, la
acest capitol, al seliștilor, există unele curențe, care între timp, sperăm că, la propunerea subsemnatului,
legiuitorul le va elimina. De altfel, din materialele științifice disponibile și prezentate *infra*, rezultă cu
claritate și certitudine faptul că, este vorba de seliștile *Movileni I* și, respectiv, *Movileni II*. Or, urmare a
faptului că, în anul 1965, satul *Movileni* a dispărut din Registrul localităților, fiind comasat cu satul
Cuhnești, seliștile sunt, încă momentan, prezentate ca fiind seliștile *Cuhnești I* și *Cuhnești II*. Atragem
atenția dvs. asupra faptului că, majoritatea tumulilor sunt amplasați pe moșia satului *Movileni*, iar una dintre
aceste movile este situată, chiar, în intravilanul satului *Movileni*. Astfel, este invocată și o ipoteză precum

că, numele/denumirea satului Movileni ar proveni de la toponimul „movilă”. Mai mult, biserica din satul Cuhnești, de la zidire și sfințire, a avut/purtat și are un singur hram „Nașterea Maicii Domnului” și nu „Adormirea Maicii Domnului”. Așadar, aceste erori depistate, în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, urmează a fi corectate.

Cu regret, constatăm faptul că, Agenția Națională Arheologică (ANA) *boicotează* proiectul subsemnatului. Astfel, noi presupunem că, ANA „suferă de boala invidiei”, specifică acestui areal, deoarece ANA, nu a fost aptă, în decurs de cca 13 ani, împreună cu Ministerul Culturii și decidenții să aprobe Registrul Arheologic Național (RAN). De altfel, ANA și Ministerul Culturii, ne mai propun să așteptăm și noi vreo 13 ani, iar erorile din HP nr. 1531/1993 să perpetueze, că ei vor interveni în legislație *ad calendas greacas*. Atragem atenția dvs. asupra faptului că, Agenția Națională Arheologică a dezinformat Ministerul Culturii și, respectiv, Președintele Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Justiției cu privire la siturile nr. 1538 și, respectiv, nr. 1539 din Zona de Nord, a Republicii Moldova (HP nr. 1531/1993), în răspunsul, ANA nr. 35 din 02.05.2023, MC nr. 1997 din 02.05.2023.

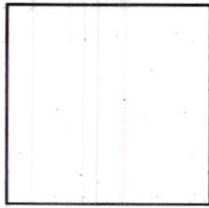
Iată că, în final, Agenția Națională Arheologică, în răspunsul său *infra*, nr. 43/2023, acceptă argumentele subsemnatului și, deja, recunoaște faptul că, siturile nr. 1538 *Cuhnești I* și nr. 1539 *Cuhnești II*, de fapt, sunt siturile nr. 1538 *Movileni I (Movileni I - „Chilia”)* și, respectiv, nr. 1539 *Movileni II (Movileni II - „Chilia”)*.

Reținem faptul că, autoritățile au obligația: 1) pozitivă, „să facă” totul la timp, și în strictă conformitate cu legea (din 2010, până în 2023, sa scurs deja timp *berechet*) și 2) negativă, „să nu facă”, deci, să se abțină de a fi un obstacol în promovarea unei propuneri legislative care provine de la *un simplu cetățean*.

Atenționăm: Într-un stat de drept, greșeala depistată, urmează, în timp proxim, a fi corectată!

Subsemnatul, nu poate tolera proliferarea nihilismului juridic, după cum, de altfel, sugerează Institutul Patrimoniului Cultural (IPC) Ministerului Culturii, în răspunsul său, nr. 2145 din 10.05.2023. Or, pentru a corecta greșeala autorităților comisă, în 1993, în denumirea hramului bisericii din satul Cuhnești, noi nu trebuie să așteptăm, încă vreo 30 de ani, până la acumularea a mai multor cazuri de acest gen, pentru a fi promovat un proiect de HP privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. În prezent, Ministerul Culturii prin răspunsul său, nr. 04/2-09/1202 din 16.05.2023, desconsideră *legea*, punând propunerea noastră în *standby*, astfel ca să mai treacă vreo 30 de ani, până acesta își va corecta propria greșeală. Atenție: după 30 de ani, operăm doar cu instituția juridică a modificării și nicidecum, nu, cu cea a rectificării.

Apropo, în 2010, subsemnatul, a impus Ministerul Culturii ca, în final acesta, după 17 ani de tănuire/dosire, să publice Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

In concluzie, o persoană care sesizează și propune autorităților statului o soluție pentru a elimina carențele dintr-un act normativ oferă un serviciu valoros statului și întregii societăți. Această persoană nu acționează în interesul ei privat, ci în interesul statului și tuturor cetățenilor. Prin urmare, această persoană „merită” un tratament mai favorabil în comparație cu alți cetățeni, care nu au intervenit către autorități în scopul de a modifica HP nr. 1531/1993 și astfel propunerea sa nu poate și nici nu trebuie inclusă în regim de așteptare (*stand-by*). Or un asemenea efort trebuie să se bucure și de un tratament preferențial, denumit adesea „premiul vânătorului”, ideea constând în faptul că cetățenii trebuie să „vâneze” prevederile neconforme, iar persoana care „prinde” prevederea neconformă are parte de un tratament privilegiat. Mai mult, atât Curtea Constituțională, în jurisprudența sa constantă, cât și legiuitorul au statuat că, *mutatis mutandis*, în cazul în care modificarea unora și aceluiași prevederi este inițiată concomitent de către o autoritate publică și de cetățeni, examinarea propunerilor de modificare a autorităților încetează. Or, la caz, autoritatea statului a avut la dispoziție: 1) cca 13 ani pentru a iniția aprobarea Registrului Arheologic Național și 2) cca 30 de ani pentru a modifica Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (HP nr. 1531/1993). În final, inițiativa *unui simplu cetățean*, întotdeauna, primează, în raport cu cea a unei autorități. Or autoritatea a avut și are tot timpul la dispoziție *de a face*, iar atunci când intervine *simplul cetățean* aceasta are obligația *de a nu pune piedică* propunerilor legislative ale acestuia.

În definitiv, urmare a cercetării științifice efectuate, *solicităm respectuos modificarea cuprinsului Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, compartimentul „Zona de Nord”, raionul Glodeni, prin substituirea: 1) la poziția nr. 1538, a sintagmei „Cuhnești I” cu sintagma „Movileni I - „Chilia””; 2) la poziția nr. 1539, a sintagmei „Cuhnești II” cu sintagma „Movileni II - „Chilia””; 3) la poziția nr. 1540, a sintagmei „Adormirea Maicii Domnului” cu sintagma „Nașterea Maicii Domnului” și 4) la poziția nr. 1543, a cuvântului „Cuhnești” cu textul „Cuhnești, Movileni”.*

Astfel, urmare a adoptării acestei Hotărâri a Parlamentului Republicii Moldova vor fi înlăturate inadvertențele existente, actualmente, în acest act normativ (HP nr. 1531/1993).

Iată mai jos, prezentăm atenției dvs. și proiectul de Hotărâre al Parlamentului Republicii Moldova privind modificarea cuprinsului pozițiilor nr. 1538, nr. 1539, nr. 1540 și nr. 1543, capitolul „ZONA DE NORD” compartimentul „RAIONUL GLODENI”, din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin HP nr. 1531/1993, cu Nota informativă, la acest proiect și toată corespondența întreținută cu autoritățile statului privitor la necesitatea modificării cuprinsului pozițiilor respective din Registrul *afere*nt HP nr. 1531/1993.

Cu respect,

Mihai Corj,

președinte al AO Institutul de Creație Legislativă „LEX SCRIPTA”,

cetățean de Onoare al comunei Cuhnești,

doctor în drept, conferențiar universitar, cercetător științific coordonator, avocat, mediator

12 septembrie 2023

Anexă

1. Proiectul Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova **privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor.**
2. Nota informativă, la proiectul Hotărârei **privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 pentru punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor.**
3. Scrisoarea de însoțire a proiectului HP nr. 1531/1993, cu confirmarea recepționării acesteia.
4. Demersul Cancelariei de Stat către Ministerul Culturii și Ministerul Justiției, din 10.04.2023.
5. Răspunsul Ministerului Justiției, din 10.04.2023.
6. Răspunsul Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a Parlamentului Republicii Moldova, din 12.04.2023.
7. Demersul Ministerului Culturii către Agenția Națională Arheologică (ANA) și Institutul Patrimoniului Cultural (IPC), din 27.04.2023.
8. Răspunsul Ministerului Culturii, inclusiv: ANA + IPC, din 16.05.2023.
9. Răspunsul Ministerului Culturii, din 23.06.2023.
10. Demersul Cancelariei de Stat către Ministerul Culturii, din 30.06.2023.
11. Refuzul Min. Culturii, din 25.07.2023.
12. Somația subsemnatului către autorități, întru respectarea statului de drept, din 26.07.2023.

Adresa poștală:

str. A. Mateevici, 13, of. 2

MD-2012, mun. Chișinău

Republica Moldova

E-mail: mihaicorj@mail.ru

К этому письму приложены ссылки на следующие файлы:

1. image.png (1.8 Mб)
2. image.png (1 Mб)
3. image.png (1.1 Mб)
4. 26.06.2023.semnat (Nu stați în calea adevărului!).pdf (872 Kб)
5. ANA, nr. 43, 06.08.2023.pdf (192 Kб)
6. Cancelaria de Stat, 10.04.2023.pdf (6.2 Mб)
7. Cancelaria de Stat, 30.06.2023.pdf (1.3 Mб)
8. Cancelaria de Stat, confirmarea recepționării proiectului HP 1531,1993.pdf (1.6 Mб)
9. Min. Culturii, 23.06.2023.pdf (327 Kб)
10. Min. Culturii, 27.04.2023.pdf (5.1 Mб)
11. Min. Culturii, ANA.semnat (08.06.2023).pdf (806 Kб)
12. Min. Culturii.semnat (20.05.2023).pdf (815 Kб)
13. Min. Culturii+ANA+IPC (16.05.2023).pdf (1.2 Mб)
14. Proiect HP nr. 1531-1993.semnat.pdf (1.9 Mб)
15. Răspunsul Comisiei cultură, educație, cercetare..., din 12.04.2023.pdf (1.9 Mб)
16. Răspunsul Min. justiției, din 10.04.2023.pdf (2.9 Mб)
17. refuzul Min. Culturii (25.07.2023).pdf (244 Kб)
18. Scrisoare de însoțire a proiectului HP nr. 1531,1993.pdf (2.2 Mб)
19. Somație, întru respectarea statului de drept, 26.07.2023.pdf (2 Mб)

Ссылка для скачивания файлов: <https://cloud.mail.ru/stock/b2Ea9QHey8vHEyZci9cWncK1>

Файлы будут храниться до 11.03.2024